

Vegleiðing um forboð ímóti kappingaravmarkandi avtalum, viðtökum og samskipaðari atferð.

Forboð ímóti kappingaravmarkandi avtalum v.m.

Frá 1. januar 2008 er tað forboði fyrítøkum v.m. at gera avtalur, ið beinleiðis ella óbeinleiðis hava til endamáls ella sum fylgju at kappingin verður avmarka.

Forboði svarar orðarætt til forboði í donsku kappingarlógini § 6, stk. 1 og forboði í ES-traktatuni artikul 81, stk. 1.

Hugtakið avtalur fevnir eisini um viðtøkur í eini samtøku av fyrítøkum og samskipaðari atferð ímillum fyrítøkur.

Kappingaravmarkandi avtalur v.m., ið eru ein beinleiðis ella neyðug fylgja av almennari regulering eru fevndar av kappingarlógini § 2, stk. 2, og tískil ikki fevndar av forboðnum í kappingarlógini § 6, stk. 1. sí aðra um alment reguleraðar avmarkingar (§ 2, stk. 2.).

Hendan vegleiðing er ætla sum ein hjálp til fyrítøkur, ið skula til at brúka reglugerð í kapitl 2 í kappingarlógini um avtalur v.m. Hendan vegleiðing kemur ikki í staðinfyri reglugerð í lógini ella tær tilhoyrandi kunngerðirnar.

Ásetan av nýtluøki

Kappingaravmarkandi avtalur, ið eru forboðnar, kunnu vera:

1. Áseta fastar keyps- ella söluprísir ella aðrar handilstreytir,
2. Avmarka ella stýra framleiðslu, sølu, tøknligari útvikling ella íløgum,
3. Uppbýta marknaðir ella veitingarkeldur,
4. Geva handilsfeløgum ymiskar treytir fyri veitingar av sama virði, soleiðis at teir verða verri fyri í kappingini.
5. Seta sum krav fyri at ganga inn í eina avtalu, at sáttmálamedparturin góðtekur eykaveitingar, ið av náttúru ella sambært handilssiði, ikki hevur nakað við lutin í avtaluni at gera.
6. Tvær ella fleiri fyrítøkur samskipa teirra kappingarligu atferð ígjøgnum stovnanina av einum Joint Venture, ella við at
7. Áseta bindandi víðarisøluprísir ella á annan hátt royna at fáa ein ella fleiri handilsfelagðir til ikki av víkja frá vegleiðandi söluprísunum.

Listin yvir møguligar kappingaravmarkingar er ikki fullkomin, men fevnir eisini, sum tað framgongur í lógartekstinum, um allar arðar formar fyri kappingaravmarkingum.

Umskiftisreglur

Kappingaravmarkandi avtalur, viðtökur og samskipa atferð, ið standa uppá ták ið lógin kemur í gildi, og sum eru forboðnar eftir sambært § 6, stk. 1, kunnu, um tær vera fráboðaðar áðrenn tann 1. juni 2008 við atlitid til frítøku eftir § 8, standa við í upp til 3 mánaðar eftir, at Kappingarráðið hevur tikið avgerð í málinum, hettar líkamikið um Kappingarráðið gevur avslag í málinum.

Kappingarráðið kann leingja freistina uppá 3 mánaðar.

Tað er vert at býta merki í, at um ein kappingaravmarkandi avtala eisini konstituerar eina misnýtslu av ráðandi støðu, so vil ein tílík misnýtsla longu vera forboðin eftir kappingarlógini § 11, stk. 1. Sí aðra vegleiðing um misnýtslu av ráðandi støðu.

Undantøk frá forboðnum

1. Avtalur av lítlum týðningi eftir § 7,
2. Individuell undantøk eftir § 8
3. Bólkaundantøk eftir § 10,
4. Avtalan v.m. ikki fevnir um forboðið í § 6, stk. 1. (Evt. vátan um ikki-uppløgu)

Undantøk fyri avtalur av lítlum týðningi eftir § 7.

Forboðið ímóti kappingaravmarkandi avtalum v.m. er ikki gildugt ták ið tær luttakandi fyrítøkurnar hava 1) ein samlaðan umsetning undir 6,5 mió. Kr. **og** ein samlaðan marknaðarpart fyri tað viðkomandi vøruna ella tænastuna undir 10%, **ella** um tær luttakandi fyrítøkurnar hava 2) ein samlaðan umsetning undir 1 mió. Kr. um árið. Tað er vert at býta merki í, at tann fyrsta reglan er kumulativ, t.v.s. at umsetningurin skal vera undir 6,5 mió. Kr. samstundis við at marknaðarparturin skal vera undir 10%, fyri at undantakið skal vera gildugt.

Undantakið fyri avtalur av lítlum týðningi eru tó ikki gildugar, har fyrítøkurnar ella ein samtøka av fyrítøkum ganga inn í eina avtalu, samskipa ella áseta prísir, vinning v.m. av søluni ella víðarisøluni av vørum ella tænastum, í tí førinum, har tvær ella fleiri fyrítøkur ígjøgnum avtalu v.m. frammanundan gjøgnumføra ella royna at gjøgnumføra regulering av tilboðum, gera ella royna at áseta krøv fyri opnanina av tilboðum, fáa ella royna at fáa útsett tilboð, ella binda seg til at samarbeiða áðrenn tilboð eru givin.

Undantøk fyri avtalur er heldur ikki galdandi, um avtalan saman við líknandi (parallellum) avtalum v.m. avmarka kappingina.

Individuell undantøk fyri kappingaravmarkandi avtalum v.m.

Forboðið ímóti kappingaravmarkandi avtalum v.m. er ikki galdandi, um ein avtala ímillum fyrítøkur, ein viðtøka í eini samtøku av fyrítøkum ella samskipaðari atferð ímillum fyrítøkur

1. Fremur fulldygga framleiðslu ella útbreiðslu av vørum ella tænastuveitingum, ella fremur tøkniliga ella búskaparluga menning (virkisfórisatlitið)
2. Tryggjar brúkararum rímligan part av fyrimununum (Brúkaratlitið)
3. Ikki áleggur fyrítøkum avmarkingar, sum eru óneyðugar fyri at náa hesum málið (Lutfallsatlitið), og
4. Ikki gevur fyrítøkunum móguleikan at forða fyri kapping innan ein týðandi part av ávísu vøruni ella tænastuveitingini (Kappingaratlitið)

Tað áliggur fyrítøkunum sjálvum at ansa eftir at forboðið ímóti kappingaravmarkandi avtalum v.m. verður yvirhildið, og tað er upp til fyrítøkurnar sjálvar at meta um treytirnar fyri individuell undantøk eftir § 8 eru møttar (um tað er talan um eina ”góða” kappingaravmarking). Um fyrítøkur eru í iva kunnu tær venda sær til kappingareftirlitið, sum so kann meta um treytirnar í § 8 eru møttar, og um so er geva eina individuella frítøku. Ein áheitan um individuell undantøk skal gerast við fráboðanarskjalinum K1 fyri kappingaravmarkandi avtalur v.m. Ein individuell undantøka verður givin fyri eitt ávíst tíðarskeið og kappingarráðið kann leingja eina tílíka frítøku, um ráðið metir at treytirnar í § 8 framvegis eru møttar smb. § 9, stk.3.

Váttan um ikki-uppløgu

Fyrítøkur, ið eru í iva um, hvørs ein avtala ímillum fyrítøkur, er ein viðtøka í eini samtøku av fyrítøkum ella eini samskipaðari atferð ímillum fyrítøkur, kemur undir forboðið í § 6, stk. 1., kunnu eftir fráboðanina biða kappingarráðið taka støðu til spurningin og um avtalan v.m. ikki kemur undir forboðið í § 6, stk. 1, kann Kappingarráðið vátta, at so er (váttan um ikki-uppløgu).

Fyrítøkur, ið biða um eina váttan um ikki-uppløgu skulu brúka fráboðanarskal K1 til kappingaravmarkandi avtalur v.m. Frítøka verður givin eitt ávíst tíðarskeið og kann gevast við treytum.

Kappingarráðið kann broyta ella afturkalla eina avgerð (váttan) um, at ein avtala, viðtøka ella samskipa atferð, um hon ikki eftir teimum viðurskiftum ið Kappingarráðið hevur kunnleika til, kemur undir forboðið í § 6, stk. 1, og at tað tí ikki er grundarlag fyri at gera ásetingar smb. § 6, stk. 4. Broying ella afturkalling av einari avgerð kann koma fyri, um

1. Veriligu umstøðurnar eru broyttar á einum, fyri avgerðina, týðningarmiklum øki,
2. Luttakarnir í avtaluni v.m. yvirhalda ikki tær stillaðu treytirnar ella
3. Avgerðin er tikin á einum skeivum grundarlagið ella grunda á villleiðandi upplýsingar frá luttakandi pørtunum í avtaluni v.m.

Útroknan av umsetningi

Tá ið umsetingur verður útroknaður verður tikin við umsetningurin hjá móðir- og dóttirfeløgum og feløgum innanfyri somu konsern og fyrítøkum, sum luttakararnir í samanleggingini beinleiðis ella óbeinleiðis hava ræði á. Í kunngerð nr. 9 frá 11. mars 2008 um útroknan av umsetningi eru meira nágreniligar ásetingar fyri hvussu umsetningurin verður uppgjørdur. Til útroknan av umsetningi fyri fíggjastovnar, land og kommunur eru tað serligar reglur smb, reglugerð um hetta.

Legg til merkis at umsetningurin hjá øllum luttakandi og atknýttu fyrítøkunum skal roknast uppí samlaða umsetningin. Tað verður eisini víst til reglugerð um útroknan av umsetningi fyri tí sum viðvíkur hugtakinum luttakandi og atknýttum fyrítøkum. Eisini verður víst til vegleiðing um samanleggingareftirlit.

Nýtsla av fráboðanarskjalið

Fyrítøkur, ið luttaka í einari avtalu v.m., kunnu biða um:

1. Váttan um ikki-uppløgu sambært kappingarlógini § 9, stk. 1, 1. pkt., av tí at krøvini fyri at verða fevnd av § 6, stk. 1, ikki eru tilstaðar,
2. Frítøka frá forboðnum í § 6, stk. 1, av tí at krøvini í § 8, stk. 1, eru uppfyllt, ella
3. Leinging av einari longu fráboðari frítøku, smb. § 9, stk. 3. í kappingarlógini.

Fráboðan til Kappingarráðið skal gerast við serligum skjali ið kallast "K1" og sum er fylgiskjal til reglugerð nr. 1 frá 10. januar 2008 fyri fráboðan av avtalum v.m., ráðandi støðu og misnýtslu. Skjalið kann fáast í elektroniskum formi á heimasíðuni hjá Kappingarráðnum, har eisini reglugerðin liggur. Heimasíðan er www.kapping.fo.

Fráboðanarskjalið er deilt upp í part A og part B. Fyrirøkurnar skulu útfylla part A og svara spurningunum í part B. Hettar er galdandi fyri allar fráboðanir. Kappingarráðið kann tó heilt ella partvíst víkja frá kravinum um at svar spurningunum í parti B, um Kappingarráðið metir, at avtalan fyribils ikki hevur eina týðandi ávirkan á kappingina á marknaðinum.

Ein fráboðan skal vera fullfígga fyri at hon kann roknast at vera fráboða. Um hon ikki er fullfígga skal Kappingareftirlitið innan 8 dagar frá tí at fráboðanin er móttikin vátta fyri fráboðanina og siga frá um fráboðanin kann roknast at vera fullfígga. Um hon ikki er fullfígga skal Kappingareftirlitið innan 8 dagar siga avtalupørtunum frá hesum og hvat ið skal til fyri at fráboðanin kann roknast sum fullfígga. Fyrst tá ið tað fyriliggur ein fullfígga fráboðan kann kappingareftirlitið veruliga byrja at meta um fráboðanina.

Ásetingar og tilsøgn

Við atliti til at fáa steðga brotum á forboðið ímóti kappingaravlagandi avtalum, kann Kappingarráðið seta ásetingar. Eisini kann Kappingarráðið veita tilsøgn, sum avtalupartarnir hava givið fyri at ganga ivaseminum á møti, sum kappingarráðið hevur, bindandi, smb. § 23.

Kærur

Avgerðir tiknar sambært § 6, stk. 1 og 4, § 7, stk. 1 til 3, § 8, stk. 2 og stk. 3 – 5, § 9 og § 10, stk. 2, kunnu sambært kappingarlógini §27, stk. 1 kærast til Kærunevndina í seinasta lagi 4 vikur eftir at avgerðin er fráboða viðkomandi. Kærunevndin kann undir serligum umstøðum síggja burtur frá, um tíðarfrestin ikki verður hildin. Kærur kunnu av Kappingarráðnum ella Kærunevndini í kappingarmálum gerast steðgandi. Kærunevndin í kappingarmálum skal gera eina avgerð í málinum innan 6 vikur at hon hevur fingið málið fyrilagt. Avgerðin hjá kærunevndini í kappingarmálum kann skjótast fyri Føroya Rætt í seinasta lagi 8 vikur eftir at avgerðin er fráboða viðkomandi. Eftir hetta er avgerðin endalig.

Upplýsing, ráð og vegleiðing

Vitja heimasíðuna hjá Kappingarráðnum ella set teg í samband við okkum. Tað kann ofta vera gagnligt við einum orðaskifti í er óbindandi og í trúnaði.

Adressan hjá Kappingarráðnum er:

Kappingarráðið
Skálatrøð 20
P. O. Box 73
FO 110 Tórshavn
Telefon: +298 35 60 40
Telefax: +298 35 60 55

